

RESTAURÁLÁSI DOKUMENTÁCIÓ

**AZ IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM ÖTVÖS FŐOSZTÁLYÁNAK
KOVÁCSOLTVAS GYŰJTEMÉNYÉBE TARTOZÓ NAGYMÉRETŰ
MŰTÁRGYAK FELÚJÍTÁSÁRÓL**

Készítette

Jeges András
fémrestaurátor

Dátum

Budapest, 2010. január

RESTAURÁLÁSI DOKUMENTÁCIÓ

AZ IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM ÖTVÖS FŐOSZTÁLYÁNAK KOVÁCSOLTVAS GYŰJTEMÉNYÉBE TARTOZÓ NAGYMÉRETŰ MŰTÁRGYAK FELÚJÍTÁSÁRÓL

Iparművészeti Múzeum Ötvös Főosztályának kovácsoltvas gyűjteményébe tartozó
nagyméretű műtárgyak restaurálása

Tartalomjegyzék

Felülvilágosító rács – 52.2718

Szemöldökrács részlete, Jungfer műhely 1900-ban

Rózsa – A.7587

Cégér, 18. század - 6969

Lépcsőkorlát, "Jungfer Gyula 53" – 56.1047

Kapurács jobb és bal szárnya – 56.1044.1-2

Felülvilágosító rács

Méret: magassága: 122cm, szélessége: 236cm Leltári szám 52.2718

Középső osztású, félköríves, jellegzetes barokk csigákkal és tipikus akantuszlevelekkel. Az akantuszok illesztése szegecsekkel történt, a töveknél „fecskefark” megoldással.

Míniumalapon fekete fedőfestést találtunk. A teljes felületen a festés nagyon kopott, a kopásoknál és a hiányoknál korrodált a felület. Kisebb deformálódások, különösen az akantusz leveleken.

Restaurálás:

Szakműhelybe szállítás után portalanítást és előmosást végeztünk. A nagyobb deformálódásokat helyre igazítottuk ezután következett a mechanikus tisztítás, szemcseszórás. A tisztítás után minden sérülést javítottunk.

Enyhe futórozsdas keletkezett a felületen, ezt a csersavas kezelés teljes mértékben átalakította fekete passzívált felületre. A viasz összetétele parafin, kevés méhviasz terpentinben oldva.

Szemöldökrács részlete (Jungfer műhely 1900-ban)

Leltári száma nincs

Robosztus műtárgy, erőteljes négyzetvasakból, kos csigákból és jellegzetes Jungfer kovácsolt levelekből áll. Nagyon jó megtartású, kissé hiányos, felülete rozsdás.

Restaurálás:

Szakműhelybe szállítás után az eredeti levelek alapján a kiegészítéseket kézi kovácsolással készítettük, autogén-hegesztéssel tettük a helyükre.

A teljes felületet szemcseszórással tisztítottuk, csersavval passziváltuk, viasszal konzerváltuk a műtárgyat, száradás után szőrkefével fényesítettük.

Rózsa

Hossza: 241 cm Leltári szám: 7587

Feltehetően valamilyen kovácsoltvas építmény egyik díszes oszlopa. Analógiája pl. Innsbruck, Hofkirche, Miksa császár síremléke. (Jeges András).

Az oszlop egy erőteljes darabból kovácsolt. Felfelé vékonyodik, hogy a súlypontja lent legyen. Talpa teljesen ép, felső rozettája, mely kifelé „lóg” szintén megvan a befelé forduló jellegzetes reneszánsz csigák közötti motívum hiányzik. Ez sokféle lehet, így nem egészítettük ki. Az oszlopon jól felfedezhetők a kötések nyílásai, sőt a rögzítő szegecsek rései is.

Restaurálás:

Teljes tisztítás szemcseszórással történt. Cszersavval passziváltuk. Száradás után viaszoltuk, majd szörkefével fényesítettük. A kiállíthatóságához talpat és rögzítő konzolt készítettünk

Cégér, 18.század

Méret: 87 cm

Leltári szám: 6969. a-b

Nagyon szép barokk munka. Korrodált, deformálódott a kulcsszárnál és a kulcstollnál hiányok vannak.

Restaurálás:

Elő tisztítás után melegen egyengettük. A kulcsszár megerősítését keményforrasszal, rézzel végeztük, mivel eredetileg is ilyen módon készítették. A kulcs tollán lévő hiányokat autogénnel hegesztettük a helyükre.

Teljes tisztítás után csersavval passziváltuk. Száradáskor viaszoltuk a teljes felületet és szőrkefével fényesítettük.

A kiállítás érdekében kovácsoltunk egy falra szerelhető egyszerű konzolt.

Lépcsőkorlát „Jungfer Gyula 53”

Méret: 86x206 cm

Leltári szám: 56.1047

Akantuszokkal, csigákkal, rozettákkal gazdagon díszített munka. Erősen korrodált.

Restaurálás:

Szakműhelyben szemcseszórással színfémig tisztítottuk. Egyengetése melegen történt. Autogén hegesztővel erősítettük a lógó leszakadt részeket. Az alsó csavart díszítésű laposvas széleket melegen lehetett a helyükre húzni.

Teljes tisztítás után csersavval passziváltuk. Száradás után viaszoltuk, végül szörkefével fényesítettük.

Kapurács jobb és bal szárnya

Méret: 320 x 2 x 65 cm

Leltári szám: 56.1044.1, 56.1044.2

Nagyon szép szecessziós munka megviselt állapotban, erősen korrodált, deformálódott és hiányos, valamint sok helyen teljesen átrozsdált.

Restaurálás:

Szalműhelyben először a festést próbáltuk megvizsgálni. A vinklivos kereten találtunk kevés mínium nyomot. Így előtisztítottuk szemcseszórással a teljes felületet. Ezután a deformálódásokat melegen egyengettük. Sok helyen a kötéseket bontani kellett, az átrozsdált rozetták, rugdosó lemezek javítása miatt. Az eredetinek megfelelően készítettük a rozetta kiegészítéseket, hagyományos műkovács szerszámokkal.

A zárszerkezetek használhatatlanok. A „konzultáció” eredményként csak a domborított takaró lemezeket szegecseltük vissza a helyére. A kapu alján levő rugdosó lemezek nagyon rossz állapotban voltak. Ezeket részben cseréltük. Szegecseléssel az eredetinek megfelelően tettük helyükre a kiegészített rozettákat és rugdosó lemezeket.

Hegesztést csak a váz erősítésénél használtunk. Végül a teljes felületet szemcseszórással szín félig tisztítottuk. Csersavval passzívtuk, száradás után viaszoltuk a felületet, majd szőrkefével fényesítettük.